

SNEŽNIŠKI RAZGLEDI

GLASILO TURISTIČNEGA DRUŠTVA ILIRSKA BISTRICA

LETO I • STEVILKA 9—10

28. NOVEMBER 1967

CENA 1,5 N DIN

Dobro in slabo o turistični sezoni

Dnevi turističnega leta, ki smo ga razpisali za leto 1967 — torej za letos — se stekajo v poslednji mesec. Lepo in prav je, da zdaj potegnemo črto pod vse, kar nam je prineslo dobrega, da se lahko pohvalimo, pa tudi vse, kar je bilo slabega, da se bomo v prihodnje znali temu izogniti. V tem sestavku bomo torej skušali v razgovoru ugotoviti, kaj je bilo dobrega in kaj slabega, kaj bomo morali še storiti, da bo turizem zares postal prava industrija, kakor jo poznajo drugod po turistično velikem svetu. Možnosti imamo, zato jih ne smemo zanemarjati, ne smemo dopustiti, da bi turistični vlak odpeljal mimo nas.

• Kaj je bistvena ovira za nadaljnji razvoj turizma v Ilirski Bistrici?

Prva, morda sicer ne bistvena težava je, da Turistično društvo nima zakonsko urejenega financiranja. Letos smo naprimer dobili 1.300.000 S din turistične takse, potem so tu dohodki, ki nam jih prinaša posredovanje potnih listov, menjava deviz, prodaja spominkov in razglednic, provizija pri oddajanju privatnih sob, to pa je tudi vse. Turistični biro vsem in vsakomur daje informacije tega pa nam nihče ne plača. Tako dobljena sredstva so

skromna in komaj, komaj zadostajo za vzdrževanje Turističnega biroja, ki je odprt od zore do mraka, in počasi prerašča okvire Turističnega društva in postaja v resnici turistična agencija.

MANJ GOSTOV

• Koliko gostov je letos obiskalo Ilirsko Bistrico? Kako ste zadovoljni z razmahom turizma?

Letošnja sezona je glede na obisk gostov slabša kot lani. Lani smo zabeležili 3.900 gostov in 4.100 nočnin. Podatki veljajo za

privatne sobe. Letos smo doslej zabeležili 2.400 gostov, med njimi 399 (!) domačih in 2.071 tujih,

kar je precej manj kot lani in veliko slabše od optimističnih (Nadalj. na 2 str.)

Lovec z uplenjenim medvedom — 200 kg težko zverino

ZLATO • ZLATO • ZLATO ORIENT GOLD

Trst Via XXX. ottobre 19 (pri Hotel Posta)

Prodaja zlato z garancijo neposredno iz tovarne

V vašem interesu je, da pred katerimkoli nakupom obiščete našo novo veliko trgovino za prodajo zlata

V naši trgovini lahko kupite po vaši želji 18 - karatno zlato, zlato za zobe, cekine, ure itd.

S tem odrezkom dobite 5 odstotni popust!

Cenjene bralce obveščamo, da smo prejeli obvestilo o nerednostih v trgovini ORIENT GOLD v Trstu šele, ko je bil list dotiskan in nismo mogli reklamnega članka več izločiti. — Toliko v pojasnilo in opravičilo.

Dobro in slabo o turistični sezoni

(Nadalj. s 1. strani)
pričakovanj. Nočitev pa smo ime-
li 3.476, in sicer 1.139 domačih
in 2.337 tujih gostov.

VEČ DEVIZ

- S številom gostov se torej ne moremo preveč pohvaliti, kaj pa turistični promet?

V tem pogledu je bila letošnja sezona, vsaj kar zadeva odkup deviz, precej močnejša. Če smo lani odkupili za 21.600.000 S din različnih tujih valut, smo letos pokasirali oziroma zamenjali nekaj več kot še enkrat toliko deviz ali natanko za 47.855.242 S din. Pri tem logično se je močno povečal obisk našega Turističnega biroja, ki je praktično odprto non-stop.

- Koliko gostov pa so sprejela gostišča in drugi kraji v občini? Imate zbrane tudi te podatke?

Gostinsko podjetje Soča je v 10 mesecih gostilo 3.766 turistov, prenočilo pa jih je 5.982. Od tega tujcev 2.395, domačih pa 1.371. Tujci so prenočevali 2.914 krat, domači pa 3.068 krat.

Ob tem ne smem pozabiti tudi na Planinsko društvo, ki je registriralo 179 gostov in 204 nočnine, in sicer 88 tujih gostov ter 91 domačih, ki so prenočevali 104 krat oziroma stokrat.

Pri zasebnikih v Podgradu so po njihovih podatkih zabeležili 2.506 gostov in prav toliko nočitev, in sicer 2.004 tujcev ter 502 domača gosta ter prav toliko nočitev.

PODGRAD — 11 % VEČ

Podgrad je torej letos imel za 11 % več nočitev kot lani, prav tako pa tudi bistriški hotel »Zmaga«. To pomeni, da se je povprečje, čas bivanja gostov v primerjavi z lanskim letom povečal z 1,1 % nočitve na gosta na 1,3 % — letos.

Predvsem zanimivo je, da so zlasti nekateri tuji gostje po 5 10 dni prebivali pri nas, kopat pa so se hodili v Opatijo.

Vsak dan so se vračali v našo občino, kjer so sveže noči in topli dnevi. To nam mora dati misliti.

PROPAGANDA ŠEPA

- In kaj ste letos naredili za propagando vaših turističnih zanimivosti in vaših krajev nasploh?

»Za propagando smo naredili vse premalo. S težko muko smo izdali dolgo pričakovani turistični prospekt naših krajev in turističnih točk. Društvo je v ta namen prispevalo pol milijona, gostinsko podjetje Soča 300.000 S din in trgovsko podjetje Ilirija prav toliko.

Zdaj se samo po sebi postavlja vprašanje: kdo je dolžan financirati turistično propagando? Turistično društvo vsega samo ne zmore, to je očitno. Turistične table, ki bi vabile goste, so zelo redke. Dve tabli smo postavili, ki opozarjata turiste na naš biro. Eno nam je podrli ponoči tovarnjak. Krivca niso našli in strošek je spet padel na naše rame. To pa stane. Za prekrasen olimpijski bazen še zmeraj nimamo nikjer ob cesti primerne opozorila — vabe, ki bi razgrete goste privabil k sebi. Naš Turistični biro je, kakor že rečeno, prerasel v pravo potovalno agencijo, ki se ukvarja z vsem. V to so nas prisilile razmere, povpraševanje, želje občanov in zahteve tujcev. Financiranje pa ostaja odprto, slej ko prej nerešeno.

Smo edino društvo v Sloveniji, ki spričo pomanjkanja informacij v okviru občine in na željo številnih občanov in rojakov v zajemstvu, izdajamo svoje glasilo. Naš list bi bil, bi moral biti neprimerno boljši, bolj informativen in širši, če bi se našel zanj v občinskem proračunu kakšen dinar. Toda za zdaj slabo kaže.

IŠČEMO INVESTITORJE

- In velikopotezni načrti za nadaljnji turistični razvoj, o katerih je bilo že dovolj govora in pisanja, vendar pa še ne posebnih konkretnih uspehov?

Iškali smo investitorje na vseh koncih. Čas hiti, mi pa ostajamo sami. Iz vseh prizadevanj, v kateri smo vlagali kanček upanja, se zdi, da ne bo posebnega uspeha. Vendar pa ne izgubljam upanja. Pričakujemo, da bo občinska skupščina pokazala več razumevanja za turistične perspektive našega področja in ukrenila tudi kaj konkretnih korakov.

TURISTIČNI SKLAD

Zelo koristno bi bilo, ko bi ustanovili občinski turistični sklad kakršnega imajo že druge primorske občine. Zdaj gre le še za vprašanje, kdo, koliko in kako naj bi prispeval denar zanj. Ponekod se steka v turistični sklad določen odstotek denarja od iger na srečo, od alkoholnih pijač, prispevki gospodarskih organizacij, itd. To je oblika, način, ki zagotavlja stalen in bolj ali manj konstanten sistem zbiranja sredstev za najnujnejše turistične potrebe — in konec koncev tudi za turistične investicije. Treba je samo poiskati zakonito pot.

Imamo študije, kako in kakšne turistične objekte potrebuje, nimamo pa nobenega idejnega projekta. Precej lažje situacija bi imeli pri iskanju investitorja in denarja, če bi imeli pod streho vsaj najnujnejše idejne projekte za hotel na Sviščakih, za motel, za...

Včasih se mi zdi, da smo preozki pri pogovorih s tujimi partnerji, ki bi se morda le vsedli na naše področje in v sodelovanju z domačimi podjetji postavili turizem na noge. Zakaj vsak turistični objekt pa naj bi ga zgradil kdorkoli, bi predvsem in v prvi vrsti prinesel dobiček Ilirski Bistrici. To je menda ja dovolj preprost račun?!

SLAVNIK IN BISTRICA

Posebno vprašanje okrog tega je tudi odnos koprškega avtobusnega prevoznega podjetja Slavnik do naše občine. 15 let vozijo njegovi avtobusi po naši občini, pa še doslej niso »utegnili« postavitvi avtobusne postaje v mestu Ilirska Bistrica... Kakor hitro pa slišijo, da bi to storil kdo drug, če bi... potem je ogenj v strehi. Ne, drugo podjetje pa ne puste v svoj prevoznik revir, da tako rečem.

Mislim, bojim se, da bomo glavno priliko zamudili, če jo že nismo. Če hočemo še ujeti za rep turistični avtomobilski vlak, ki se vsako leto vali skozi naše mesto in skozi našo občino, se moramo podvzati in narediti nekaj odločnih korakov. Za široke, razširjene razprave in simpozije ni več časa. Danes se je treba pogovoriti in ukrepati — nekaj je treba storiti. Takoj, in raje danes kot jutri.

SVIŠČAKI KLIČEJO

- Kaj menite o Sviščakih in perspektivah na tem snežniškem predelu?

»Snežnik je letos obiskalo nad 2.000 planincev — turistov. Požrtvovalni planinci so sami, na lastno iniciativo prevzel v oskrbo kočjo na vrhu gore, da so skuhal čaj razgretim turistom, jim postregli s šilcem žganja in jim nudili kaj za pod zob. Na Sviščakih je večkrat vsega zmanjkalo, toliko gostov je prišlo.

Pameten objekt na Sviščakih bi prinašal lepe denarje. To je na dlani. Vse to vidimo, vse to vemo, na drugi strani pa imamo problem, od kod dobiti — reci in piši — šest milijonov S din za smučarsko vlečnico, ki bi na široko odprla pot zimskemu turizmu. Poleti so tam zgoraj zavrgli najmanj 10 milijonov S din prometa, ker so turisti odhajali praznih rok, tu pa se postavlja vprašanje šest milijonov din kot nerešljiv problem.

Tu je potem še lovni turizem, ki tudi čaka, da bo zaživel.

- Kaj je po vašem bistvena naloga oziroma turistični velešnik številka 1?

Najti moramo primerne investitorja, skupino investitorjev, ki bodo spoznali turistično vrednost našega območja in na široko odprli vrata zimskemu in letnemu turizmu. Trst imamo pred vrati. Poživiti moramo torej turistični promet skozi vse leto, da bodo turistične sobe zares izkoriščene do takšne mere, kot je bilo planirano. Hhkrati razmišljamo na otvoritev turistične poslovalnice v Jelšanah. Ta poslovalnica je vezana na objekt, takoiimenovano Kalandro. Če bi nam to uspelo, bi bilo zelo dobro, zakaj letos so tod oddali čez 300 ležišč mimo našega društva.

V Podgradu moramo povečati število ležišč, ker zdaj tu premoremo le 36 ležišč. Dva privatnika nameravata urediti gostišči in hkrati turistične sobe. Če bosta dobila kredit, bosta dala na voljo še 60 ležišč, ker se je izkalo, da jih je prav tu za zdaj precej premalo.

Franc Kožman in njegov medved

Ustrelil je 200 kilogramov težko zverino.

»V Razorju nad Zabičami je bilo. To je tista goličava...« je ponosno začel pripovedovati lovec Franc Kožman, član ilirskobistriške lovske družine.

»To je bil moj prvi medved. Uplnil sem ga 7. oktobra letos. Bila je sobota. Popoldne. Takole okrog 200 kg je bil tekač. Koža je vredna, kakor vzamete, od 500 do 1.400 dolarjev. Tujec bi plačal zanj, za odstrel mislim, 20 dolarjev, vse skupaj pa bi ga prišlo 1.200 dolarjev, če smo skromni,« se je zamislil mož.

»Poprej sem ga že dvakrat videl, pravzaprav sem ga enkrat samo slišal, ko je godrnjal tam v gozdu, potem pa je izginil. Tisto soboto popoldne je bil krasen dan. Saj veste, kakšni lepi dnevi

so bili oktobra... Sedela sva s sinom tam na parobku. Prekrasen pogled je bil na Kvarnerski zaliv. S puško v naročju sem gledal na morje, sin pa proti gozdu. Na lepem se sin zdrzne:

»Oče, neka pošast gre«, pravi nenadoma. »Ne, merjasec bo,« je prebledel. Pogledal sem tja proti gozdu in bolj ko gledam, manj je bila tista zverina podobna merjascu. Pogledal sem skozi daljnogled na puški in jasno videl velikega medveda. Počasi se nama je bližal. Kazalec sem previdno položil na petelina in pomeril. Ko je prišel orjak na približno 200 metrov, morda je bilo tudi nekaj manj, sem prvičkrat sprožil. Medved je zatulil, se postavil na zadnje noge in planil proti meni. Drugič sem pomeril in sprožil. Ni bil dlje kot 100 metrov. Tedaj je padel, toda čez čas

se je spet dvignil in se spet pogljal naprej. V tistem sem še dvakrat sprožil, toda nastopila je že agonija. Ustrašil sem se, da zverina ne bi kaj žalega storila mojemu 14 letnemu sinu. Kosmatinec je obležal.

Mož je obmolnil, kakor bi še enkrat videl pred seboj veličasten, vendar nevaren prizor.

»Trofeja ponavadi ostane lovcu: koža, tace, ki so najlepše in seveda glava, sicer pa je medved še zmeraj last lovske družine,« je še dejal ponosno lovec, ki je po 17 letih lovske »dejavnosti«, da tako rečemo njegovemu aktivnemu lovskemu udeležtvovanju, prvičkrat uplnil medveda — in to kosmatinca, da se reče, težkega nad dvesto kilogramov. Kdo izmed lovcev se lahko pohvali s takšno trofejo? Menda jih ni dosti, kaj ne?!

Lovci, občina in »Jelen«

Intervju s članom bazenskega odbora lovskih družin Francem Kožmanom

Ilirska Bistrica, novembra. V zvezi z nerešenimi vprašanji okrog lova kot športa in kot veje turističnega gospodarstva, ki brez dvoma zasluži izredno pozornost, smo za razgovor zaprosili aktivnega lovca in člana bazenskega odbora lovskih družin na ilirskobistriškem območju, Franca Kožmana, ki nam je v nevezanem pogovoru med drugim povedal naslednje:

kaj sem hotel, poslal sem jih v Postojno.«

»JELEN« IN DIVJI PRASCI

»Zakaj ste lovci, lovske družine odrinjene na rob revirjev?«

»Zavod Gojitvena lovišča »Jelen« razpolaga z najboljšim delom, z najbogatejšim predelom snežniških host, kjer se zadržuje največ visoke divjačine. Lovske družine pa smo potisnjene na njegove robove. Zakaj? Tako je. Menim, da to ni prav. Poznam

OBČINA IN LOV

»In kaj bi morali po vašem mnenju storiti, da bi se lovski turizem bolj razmahnil v ilirskobistriški občini?«

»Gojitvena lovišča »Jelen« bi morali omejiti na ozko snežniško območje, specializirati bi se morali na izbrano divjad, ostalo pa naj bi že enkrat prepustili v upravljanje lovskim družinam. Občinska skupščina bi lahko obvezala posamezne lovske družine za dohodek, ki bi si ga te ustvarile z odstrelom tujih lovcov. Na ta način bi imeli mi lovci in naša občina vsaj nekaj od naše divjačine, ne pa da smetano poberejo Gojitvena lovišča, ki so podjetje. Ne smemo pozabiti, da je tudi divjad del narodnega bogastva, zato je prav, da ima narod tudi nekaj od nje ne pa da si absolutne pravice nad njo lasti podjetje. Zakaj ne bi imela občina nekaj od lova? In z njo občani? Kako potrebna je obnova ceste na Snežnik...«

»Kdo je dolžan poravnati škodo, ki jo povzročijo divji prašiči, jeleni, medvedi...?«

»Po zakonu je na vsakem območju to dolžna storiti lovska družina. Toda divjad prihaja iz Gojitvenih lovišč; pogosto prav zato prihaja do nesoglasij med nami, kmeti in podjetjem »Jelen«. Prav zdaj nas tožijo kmetje v Zabičah za 2.300,00 S din odškodnine. Za škodo, ki jo je tuja (glej podjetje »Jelen«) divjad naredila v našem lovskem revirju.

V lovstvu marsikaj še ni urejenega. Poglejte, če pride zdaj medved sem v pisarno (pogovarjali smo se v turističnem biroju), ga ne smete ustreliti, tam čez cesto pa že lahko. Do nedavna je šla namreč meja pa sredi Ilirske Bistrice...«

LOVCI IN TURISTI

Tujcev torej ne vabimo radi na lov, ker nimamo urejenih lovskih pravic in dolžnosti, ker jim praktično nimamo kaj posebnega nuditi. Nimamo stojišč, nimamo gonjačev, nimamo denarja za to in ono.

»Kako naj bi lovci in turisti našli skupno pot?«

»V turistično društvo bi morali vključiti več lovcev, aktivnih lovcov. Dober bi bil sporazum med turističnimi delavci in lovci. Skupaj organizirati pogone in lov. So Italijani, ki so pripravljeni plačati srnjaka za vsako cenno... Seveda bistveno pa je, da dobe lovske družine svoj lovni prostor pod soncem... ne pa samo na robu, tam kjer padajo muhe!

»Kaj pa jerebice, fazani?«

»Nekateri si prizadevajo, da bi jih gojili. Lovska družina Prem si močno prizadeva, posebno njen tajnik. Z dušo in telesom se je vrgel na organizacijo fazanarij. Prav tako pa tudi tovariš Mežgec. Pa ne vem, kako bo. Če pritise burja, nam bodo fazani pobegnili.

»Zakaj v domačih mesnicah ne dobimo nikdar divjadi, ki pade pod streli naših lovcov?«

»V Vidmu (glej Udine) servirajo v nekaterih gostilnah izključno jugoslovansko divjačino. S tovarnjaki se vozijo ponjo v Prekmurje. Našega fazana sem ondan jedel v Italiji... Prav bi bilo, da bi si divjačino lahko privoščil tudi naš človek — doma. Če da lovec jelena mesarju, dobi po 600 din za kilogram, kupec pa mora zanj plačati po 1.500 din za kilogram. Zakaj! Zato, vidite, lovci ne prodajo divjačine mesarjem,« je končal lovec, član bazenskega odbora lovskih družin za ilirskobistriško območje, Franc Kožman.

Lovec Lado Milostnik je novembrsko nedeljo uplenil tega jelena

»Nekateri se z lovom ukvarjamo takole športno, drug'm je poklic, tretji pa love samo priložnostno.« je za uvod začel Franc Kožman in nadaljeval:

»Nekateri mislijo, da si morajo z lovom postaviti spomenik — sami sebi! Naše območje ni posebno bogato, nimamo ravno preveč divjadi, posebno kar zadeva nas lovske družine. Odrinjene smo na stran.«

»Kako? Kdo pa drži roko nad ostalimi lovišči, kjer se zadržuje večina divjadi?«

»Poglejte, v Brkinih največ razsaja divji prašič. Saj pravim, v Postojni bi moralo biti lovska središča. Stalno imamo nespornizume, zmeraj nastajajo neka trenja, ki niso nikomur v korist. 17. leto sem tukaj lovec. Čas bi bil, da bi že enkrat razčistili meje med lovišči lovskih družin na eni in gojitvenimi lovišči »Jelen« na drugi strani.

Zadnjikrat 42 lovcov lovske družine iz Trnovega ni uplenilo ničesar. Med njimi je bilo tudi več tujcev. Se bodo le-ti še kdaj vrnili na takšen lov?

Občina bi nam morala dati v zakup lovišča, bogatejša lovišča, potem bi mi lahko gostili lovske magne iz tujine, tako bi lahko zares podpirali lovski turizem. Na ta način bi se stekal lep denar v občinsko blagajno, ki bi ga ne nazadnja lahko porabila za nadaljnji razvoj turizma na našem območju. Čas bi bil, da o tem vprašanju občinska skupščina spregovori odločno besedo. Samo k meni je zadnji čas prišlo čez 50 tujih lovcov, ki so želeli streljati divjad pri nas... Pa

tujce Italijane, ki so pripravljene plačati vsako cenno za odstrel jelena ali medveda. Pa kaj hočemo, zaenkrat smo zvezanih rok.«

»Kaj pa divji prašiči? Zakaj ne prirejate pogona nanje, ko se kmetje tako pritožujejo, kakšno škodo da jim delajo, lovcev pa od nikoder?«

»Z divjimi prašiči je takole: ponavadi se družijo v majhne skupine, ki se hitro selijo iz kraja v kraj. Tudi po 10 do 20 kilometrov prehodijo divji prašič na dan. Lov nanje je težak, pa tudi nevaren. Lani pozimi smo jih upihnilli sedem. Govorim za lovsko družino iz Ilirske Bistrice. Hkrati pa je lov na te živali drag. Potrebni so gonjači, dobra organizacija itd. Vse to pa je zvezano s precejšnjimi stroški. Velikokrat se zgodi, da en prašič naredi veliko škodo, tako da se zdi, kot da jih je bilo celo krdelo. In kmetje radi pretiravajo, kadar govorijo o številu prašičev, ker so jim pač naredili, veliko škodo.

Ni dolgo tega, ko so prišli Italijani, da, iz Parme so bili, ki so si želeli prav lova na divje prašiče. Kaj smo hoteli? Gonjačev ni bilo, pa smo jih odslavili praznih rok. Poslali smo jih v Postojno, naj gredo tja pogledat, če imajo kakega prašiča privezanega — za odstrel.

Zajci so zadnje čase nekaj bolni. Mladeža zjeca letos sploh ni videti. Pride takšno obdobje. Na samicah smo opazili, da nekaj bolehalo, zato ni več pravega zaroda. En zajec velja takole 26 celih dolarčkov, kar pa tudi niso mačje solze.«

Njivice — bistriški obmorski vikend

Srečna misel, da je bistriška občina pred menda 16 leti kupila večjo hišo v letovišču Njivicah na Krku, se že vsa ta leta bogato obrestuje. »Občinska hiša«, kakor smo se jo navadili imenovati, nudi vsako leto mnogim našim otrokom, zdravstveno ali socialno prizadetim, lepo priložnost, da si v dvajsetdnevnem bivanju ob morju popravijo svoje zdravje in si naberejo novih moči za prihodnje šolsko leto.

Letos je hiša sprejela 108 otrok, ki so bili delno nameščeni v hiši, delno pa pod šotori ob njej. Dobra uprava pod vodstvom tovariša Franca Gustinčiča je poskrbela, da je vse potekalo, kakor je treba. Hrana je bila pestra in okusna, tako da so vsi otroci kljub razigranosti, plavanju, tekanju in skakanju pridobili na teži. Pedagoški delavci Diana, Milena, Jože in Jožko so vestno skrbeli za izpolnjevanje dnevnega reda in rekreacijo otrok; nad njihovim zdravjem pa je bdela medicinska sestra, tovarišica Dragica.

Seveda pa hiša po 25. juliju, ko je kolonija odšla, ni ostala prazna. V kuhinji so kuhali hrano taborniki, ki so postavili svoje šotore na idealnem mestu v gozdličku nad njiviško cerkvijo. Prostore v hiši pa so zasedli člani sindikata občinskih uslužbenec in si tako pripravili sicer nekoliko skromnejše, toda prijetno letovanje v domačnostnem vzdušju.

Pripomniti je treba, da občina skrbi po svojih zmogljivostih za svojo hišo. Lani so bili vsi prostori prebeljeni, letos pa so postavili na dvorišču prepotrebno umivalno korito in tuše. Ne bi bilo napak, če bi se naši občani v večji meri posluževali možnosti cenegega letovanja ob morju, saj je hiša v drugi polovici avgusta, posebno pa septembra že prazna, vemo pa, da je septembra na morju še zelo in posebno primerno za starejše ljudi. Prav gotovo bi jim šel občinski sindikalni odbor v tem pogledu na roko.

Ob 50-letnici velikega oktobra —

Ko smo v tem mesecu praznovali 50-letnico Oktobra in gledali, kako so na televizijskem zaslonu obujali spomine na tiste dni priče in udeleženci takratnih dogodkov, smo se spomnili, da živi tudi med nami prav gotovo kak 70-letnik, ki ga je usoda v tistem času zanesla tja na vzhod, na rusko fronto. Kmalu smo dobili kar precej imen in naslovov: prvi je povedal za drugega, drugi za tretjega in četrtega in tako naprej.

mesec v vsako hišo. V topli kuhinji smo se vsedli za mizo in tovariš Lojze je približno takole pripovedoval:

»Star sem bil 17 let in obiskoval sedmo gimnazijo na Sušaku, ko sem moral »ajnrirati«, kot smo takrat dejali odhodu v vojsko. Dodeljen sem bil 2. planinskemu polku. V Brucku na Muri smo se izvežbali. Postal sem praporščak in potem smo šli na fronto. Najprej na italijansko. Kar 17 mesecev sem ostal tam in pre-

Kakšne so bite tedaj razmere v Kijevu! Že februarja 1917 je padel car. Nato pa se je začela ustvarjati nova notranja fronta. Na eni strani boljševiki, sovjeti, na drugi bela garda. Kozaki so branili Kijev pred boljševiki. Prav 1. januarja 1. 1918 je prišlo do napada rdeče garde na mesto. Nad mestom se je razpočilo nekaj šrapnelov — znak za splošni napad. Po 6 dneh bojev so kozaki in z njimi grofje in kulaki zapustili mesto. Med boji smo se mi — ujetniki — nekako zavarovali v svojem taborišču. Prišli so kmalu boljševiki, nas zbrali in nam dejali, da lahko ostanemo, če hočemo, da pa lahko odidemo domov, če to želimo. Vabili pa so posebej artileriste, da se jim pridružijo in jim celo nudili 500 rubljev na dan. Velika večina se nas je odločila za odhod, saj je bilo 4 leta vojskovanja res dovolj za mlade fante. Že čez 14 dni so začeli odhajati prvi transporti. Naval na vlake je bil strahovit. Ljudje so plezali na strehe, stali na stopnicah! Zgodilo se je, da so popokale vse šipe na oknih, takšna je bila gneča. Nekateri smo se privezali z žico na odbijače in se tako vozili 600 km daleč v hudi zimi. Kaj vse človek naredi v takem položaju!

Avstrijska komanda nas je najprej napotila na vojaško sodišče. Zaslíševali so nas, kako smo bili zajeti, kako je bilo pri boljševikih in podobno. Nazadnje so nas odpeljali v Ljubljano in nas stlačili v barake za šišensko šolo. Položaj v Avstriji je bil že zelo razmajan, za avstrijsko oblast namreč. Odmevi ruske revolucije so našli pot po vsej Evropi. Tudi med nami se je začelo s tajnim dogovarjanjem o uporu. Pa je prišlo nekaj na ušesa komandi. Ta nas je takoj premestila v Linz, v gornjo Avstrijo, na naše mesto pa so prišli nemški vojaki. Toda bližal se je že konec: oktobra 1918, malo po tistem, ko smo prišli v Linz, je Avstrija propadla.«

Mož, ki je spoznal Hruščova že 1. 1918

To ni bil nihče drug, kakor Keš Jože iz Knežaka. Že 1. 1914 je odšel s vojnim regimentom na rusko fronto, v Galicijo. Še istega leta je bil zajet ob ruskem prodoru. Okrog 5000 vojnih ujetnikov so Rusi odbeljali najprej v Kijev, nato v Moskvo in končno v Jekaterinoslav ob Dnjepru. Tam so ostali 18 mesecev. Leta 1916 je začela srbska vlada med ujetniki južnoslovenskega rodu akcijo, da bi se pridružili kot dobrovoljci njihovi vojski in se borili proti Avstriji. Naš Jože se je odločil zanje. Zbirališče je bilo v Odesi. Tam so čakali v slabih razmerah 6 mesecev. Leta 1917 pa so Rusi zopet prevzeli nekaj ujetnikov in jih z našim Jožetom odpeljali v Nižnij Novgorod. Uporabili so jih za delo. Jože je delal pri nekem bogatem grofu, ki je imel na Volgi 40 potniških ladij, 500 vlačilcev, neizmerno zemlje in bogastva. Tedaj so se že začeli vrstiti spopadi med rdečo in belo gardo. Bogati grof se je

dobro znašel. Za denar je kupil ameriško državljanstvo in se tako zavaroval pred boljševiki. Prišel je slavni 25. oktober 1917. Revolucija v Petrogradu, v Moskvi. V Nižnjem Novgorodu so boljševiki brez večjih bojev prevzeli oblast. In tedaj, tako se spominja Jože, je bil med boljševiškimimi voditelji v tem mestu takrat še mladi, živahni, svetlolasi Hruščov, odlični govornik in dober vojak ter organizator.

Sest let v Rusiji

»Dolga je bila, skoraj sem že pozabil, da sem doma iz Bača,« je dejal Franc Volk, krepak 70-letnik, ko smo ga poprosili, naj kaj pove iz tistih časov.

»Leta 1914 sem šel v vojsko, komaj 17 let sem imel. Vzeli so mene in konje, oče je ostal doma. Pravzaprav bi moral on »ajnrirati.« Znašel sem se v Přemislju, oblegani avstrijski trdnjavi v Galiciji. Šest mesecev je trajalo obleganje. Vsega je že zmanjkalo in potem je sledila kapitulacija. Dne 21. marca 1915 sem prišel v ujetništvo. Odpeljali so nas v daljni Turkestan, v mesto Samarkand. Tam je živel muslimansko ljudstvo Tatarov. Iz Samarkanda sem prišel v Taškent. Drugo ljudstvo, druge navade. Bili smo večinoma v taborišču, lačni, raztrgani. Doživel sem revolucijo, boje med belo in rdečo gardo. Ko so se boljševiki utrdili na oblasti, sem ostal kar pri njih. Hudo je bilo v času državljanske vojne. Lakota, pomanjkanje vsega. Ljudje so celo pse lovili in jih jedli. Pod boljševiško oblastjo sem postal nekaj izvošček: vozil sem predstavnike sovjetske oblasti po uradnih poteh. Nisem se mogel odločiti, da bi ostal tam. Ključ domovine je bil vedno glasnejši in 1. 1921 sem se javil za povratek domov. Vsega skupaj sem bil skoraj sedem let od doma — dolga doba za mladega človeka.«

Grof s šestimi kravami

Ivan Benigar iz Trnovega je bil tudi zajet v Přemislju. Tudi on se je znašel v Taškentu, pozneje v Samarkandu, leta 1916 pa je delal v rudniku železa v Nikopolju (Ukrajina). Doživel je burne čase, ko je oblast prehačala iz roke v roko. Najprej carska vojska, potem beli kozaki pa boljševiki in nazadnje še vdor avstrijske vojske. No, pred avstrijskimi oddelki se je skrnil in šel na deželo ter delal pri nekem kmetu. Tudi boljševiki so ga vabili, da bi stonil v njihove vrste, toda za mladega fanta je bilo vojskovanja dovolj. Želel si je le čimprej domov. Pred rdečo gardo je seveda bela garda bežala in z njo kulaki. Nekateri grofje so le ostali. Spominja se, kakšna usoda je doletela bližnjega graščaka. Ni bil ravno prehud za svoje kmete, zato so ga le razlastili. Pustili so mu šest krav in dejali: »Zemlje pa dobiš toliko, kolikor je moreš obdelati z lastnimi rokami.«

Burni so bili dnevi ob prihodu boljševikov. Mitingi, zastave, raz-

Franc Volk iz Bača, ko je živel v daljnem Taškentu že pod boljševiško oblastjo

Kar brez izbire smo obiskali nekatere med njimi. Tokrat ni bilo mogoče, da bi obiskali vse, čeprav vemo, da bi nam povedali marsikaj zanimivega, kar je vredno, da ostane v trajnejšem spominu, saj je vsaka generacija po svoje doživljala zgodovino in po svoje prispevala k razvoju dogodkov.

S fronte na fronto

Najprej smo se zglasili pri tovarišu Lojzetu Kojancu. Prav gotovo je ena izmed najbolj znanih osebnosti našega mesta, saj pride — hočeš, nočeš — redno vsak

živel marsikaj hudega. Leta 1917 je prišel ukaz: Na rusko fronto! Tam pa nismo bili dolgo, junija je bila zajeta vsa naša enota — okrog 1300 vojakov — in odvedli so nas peš preko Besarabije do mesta Čerkasi. Razporedili so nas na delo: nekateri so delali pri kmetih, drugi pa so imeli opravka s kamelami, ki so jih Rusi zajeli na turški fronti.

Pozimi so nas premestili v Kijev in nas zaposlili pri železnici. Bil je hud mraz. Živo srebro je včasih zdrknilo na — 40°C! Bili smo slabo obuti, še slabše oblečeni. Končno smo le dobili ruske vojaške uniforme.

spomini naših vojnih veteranov

glasi. Toda kaj, ko je komaj vsak deseti prebivalec znal brati. Zato je eden takih stopil pred plakat ter povabil ljudi k poslušanju. Prebral je eni, nato drugi skupini in tako naprej, dokler se mu ni zdelo, da je branja dovolj. Takoj nato pa so planili možaki k plakatu, ga razcefrali na drobne kosce, zavili vanje tobak in razglas — pokadili.

Naš Ivan se je po mnogih zgodah in nezgodah vrnil domov leta 1918.

vojsko. Preko Madžarske smo šli na Dunaj in tam sem svoje konje vpregel v lafeto in se odpeljal v trdnjavo Premisl. Po predaji trdnjave so nas Rusi vodili v Moskvo, Saratov, Samaro in končno smo se ustavili v Taškentu. V sosednem taborišču je izbruhnil tifus, zato so nas premestili v bližnji Orenbrug. Prišli smo v prav čudno zgradbo. Okoli in okoli obzidan trg, na sredi trga mošeja, zraven večje poslopje s stranskimi majhnimi

sil odgovor. Še z nekaterimi tovariši sem organiziral odpor. Pa so prišli Cerkezi in naju dva odpeljali v zapor. No, vseeno smo po nekaj dneh dobili obleko in obutev.

Potem se je pričelo kmečko delo. Sejali smo rž s sejalnikom, ki so ga vlekli 3 konji. Njive niso bile tako kot pri nas. Bile so dolge tudi do 3 vrste (več kot 3 km) in temu primerno široke. V Rusiji je namreč vse ogromno in je treba nekaj časa, da se človek temu privadi. Potem smo kosili. Ruske kose so bile slabe. Pripravili smo jih po naše. Dobro smo jih sklepali in še nabrusili. »Cort, kako gre tem Avstrijcem. Režejo kot z britvami!« je dejal prikašček (oskrbnik) posestva. Potem smo nalagali snope in naložili na telege (vozove) še enkrat več snopov, kot Rusi. Zopet so se čudili. »Glejte Avstrijce, samo plačati jim je treba, pa delajo za dva naša.« Res so nam plačevali in sicer zelo sodobno: čim več si napravil, tem več si zaslužil.

Februarja 1917 je padel car. Oblast je prevzel minister Kerenski. Med nami se je začela agitacija za boj proti Avstriji. Pridružil sem se naprej Čehom, toda tam mi ni bilo všeč. V Kursku sem prestopil iz njihovega vlaka na vlak, s katerim so se ravno peljali jugoslovanski dob-

rovoljci, bivši ruski vojni ujetniki. Z jugoslovanskim odredom sem prekrizal vso Evropo. Najprej z vlakom v Arhangelsk, nato z ladjo čez Severno Ledeno morje v Anglijo, potem v Francijo in čez Italijo v Grčijo. Tam so že bile angleške, francoske in srbske divizije. Naš korpus je bil razporejen na odsek pod Kajmakčalanom. Hude so bile borbe, mnogo tovarišev je tam padlo. Leta 1918, septembra meseca se je začel glavni napad na avstrijske, bolgarske in nemške položaje. Fronta je bila kmalu predrta. Še se spominjam, kako je bežala bolgarska artilerija v galopu s svojih položajev. Novembra smo osvobodili Beograd, potem je pa kmalu sledila kapitulacija Nemčije. Naš oddelek se je ustavil v Beli Crkvi ob romunski meji. Dobil sem 3 dni dopusta in sem se skoraj po petih letih vrnil v Knežak. Nazaj v jugoslovansko vojsko seveda nisem šel, saj je naše kraje tedaj že okupirala Italija.

Se in še bi pripovedovali naši možje, cela knjiga bi lahko nastala iz njihovih pripovedi. Vsakdo izmed njih pa se še danes živo zaveda, da je bil priča velikim zgodovinskim dogodkom, ki so vrgli svet iz starih kolosekov, in da se s temi dogodki začena nova doba v svetovni zgodovini.

Ivan Benigar, slikan leta 1917 v družbi sina in dveh hčera kmeta, pri katerem je delal kot ruski vojni ujetnik

Premeril je vso Evropo

»Vsega se zelo dobro spominjam«, je dejal Bert Tomšič iz Knežaka. Zgovoren, živahen, krepak možak je te dni praznoval 70-letnico svojega burnega življenja. In k temu jubileju so mu čestitali bivši bojni tovariši — nekdanji solunski borec, ki so sodelovali v letih 1917—1918 v bojih na strani Srbije proti centralnim silam. Naš Bert se je namreč kot ruski vojni ujetnik pridružil prostovoljcem — pripadnikom jugoslovanskih narodov, ki so se združili v jugoslovanski dobrovoljski korpus.

Pa ga pustimo, naj sam pripoveduje svojo zgodbo!

»Bilo mi je 16 let, ko so me s konji vred vzeli v avstrijsko

celicami. Domačini so nam razložili, da je bil nekdanj to semenj za ženske. Mlade muslimanke so sedele v celicah in čakale na kupce. No, ta čas je že v carski Rusiji davno minil. Od tam smo šli v Samaro, kjer so nas nagovarjali, naj sprejmemo kako delo. Nekateri so se pomišljali, češ po vrnitvi nas bodo Avstrijci vse postrelili. Mnogi pa smo že tedaj zelo dvomili v avstrijsko zmago in smo se prijaviли za delo. Sicer pa so nas z druge strani strahili zopet Rusi. »Kdor ne bo hotel delati, ga bomo obesili,« je dejal ruski komandant in pokazal na bližnje drevo.

Tako sem prišel na posestvo grofa Davidova. Bilj smo že vsi razcapani in smo zahtevali vsaj obutve. »Delajte bosil!« se je gla-

Krvodajalska akcija 1967

Občinski odbor RK Ilirska Bistrica se iskreno zahvaljuje vsem, ki so sodelovali v letošnji krvodajalski akciji.

V krvodajalski akciji je sodelovalo 361 krvodajalcev. Odvzeto je bilo 105 l krvi, kar predstavlja 65,62 % plana.

V teku akcije smo ugotovili, da so med nami še posamezniki, ki poleg tega, da sami nimajo humane zavesti, ovirajo, da bi ta zavest prišla do izraza pri drugih. Take posameznike bi opomnili (še posebno šoferje in motoriste), da se dnevno dogajajo nesreče bodisi na delu ali v prometu, da tvegajo svoja življenja, ki jim ga bo morda rešila prav kri prostovoljnega krvodajalca. Kdo je lahko krvodajalec? Vsak zdrav državljan!

Nekateri nemara mislijo, da je transfuzijski zavod ali postaja nekakšna trgovina s krvjo. Oddaš kri in zanjo prejmeš plačilo. Mi pa vemo, da je kri najdragocenejša tekočina, ki je z denarjem ne moremo plačati, saj je cena krvi cena življenja. Ali se da človeško življenje oceniti z denarjem? Največje in edino pravo plačilo za kri, ki jo daruješ sočloveku, je zavest, da si nekemu pomagal rešiti življenje.

Če pogledamo, kakšna je končna slika letošnje krvodajalske akcije, vidimo, da se je iz gospodarskih organizacij udeležilo akcije 207 krvodajalcev, iz ustanov 40 in iz Krajevnih organizacij RK 89 krvodajalcev.

Glede na število zaposlenih je bil najboljši odziv iz sledečih podjetij in ustanov.

Naziv podjetja ali ustanove	Štev. zaposl.	krvodajalcev	€
Primorski tisk	3	2	66,66
Družbene org.	10	6	60,00
Obč. skupščina	86	12	13,95
Topol	382	45	13,82
Komunalno podj.	102	12	11,76
GG Knežak	102	12	11,76
Gostinstvo	54	6	11,11
Trg. podj. Ilirija	156	16	10,25
TOK	284	28	9,85

Pohvale vreden je bil odziv tudi iz KO RK:

	krvodajalcev
KO RK Bač	12
KO RK Il. Bistrica	41
KO RK M. Bukovica	6
KO RK Podstenje	4
KO RK Prem	9

Iz podjetij, kjer smo pričakovali največ krvodajalcev, se jih je odvezna udeležilo najmanj. Kje je vzrok za tako majhen odziv? Ali moramo potrpati na človekovo zavest? Ali je še potrebno, da govorimo o humani akciji danes, ko so potrebe po krvi vedno večje, ko smo dolžni darovati kri, da jo bomo dobili takrat, ko jo bomo potrebovali?

V naši družbeni ureditvi smo dolžni vsi, posamezniki in družba, skrbeti za lastno in družbeno zdravje!

Občinski odbor RKS
Ilirska Bistrica

Na obisku v Doljnem Zemonu

Prišlo je pismo iz daljne Amerike. Napisala ga je skrbna ženska roka. V Clevelandu, tam kjer še zmeraj živi največ naših rojakov.

»Zakaj ne pišete ničesar iz mojega rojstnega kraja — iz Doljnega Zemona,« nas je vprašala. Pa smo vzeli pot pod noge — in naravnost v Dolnji Zemon.

Cesta je takšna, da se jo sam bog usmili. Tako ena kot druga. Pa smo spraševali, zakaj in kako, da je takšna.

Franc Baša, gospodar, ni bil posebno zgovoren, rekel pa je le:

Bistrice, ima takšne luknje, da samo čakam, kdaj si bo prvi nogo zlomil na njem. Kako se že reče, no tista vaška skupnost, bi morala kaj narediti, pa nič. Imamo jo samo na papirju. Ni prave sloge med ljudmi. Kandidata, ki smo ju izbrali za volitve, sta se zadnji hip premislila — in odpovedala. Gornji Zemon ima zdaj cesto, mi pa še zmeraj vozimo po stari. Takšna je, da sploh ni več podobna.

Kmetje pravijo tako: Obljube gor, obljube dol in ničesar od vseh praznih besed. Za cesto, za vodovod... smo se pogovarjali,

Za cesto smo imeli že vse pripravljeno. Prilika je bila, pa nič. Material čaka, denar čaka. Tja čez Žabovc je pol bliže do Bistrice. Pozimi nekaj sklepamo, pole-

ki, ma povsod so po svetu, vam rečem.« pravi spet sosed.

Domov prihajajo največ poleti, ko je toplo, da se oddahnejo in da pogledajo, kako in kaj se živi

Mož iz Doljnega Zemona s košem sena na ramah

»Ceste imamo pa take, da me je sram ker sem iz Zemona doma. Da bi dali vsaj penzioniste, le — ti bi lahko skrbeli in kaj pokrpali. Povsod drugod je asfalt, samo pri nas so samo luknje. Asfalt je nekaj imenitnega, pri nas pa je ostalo kar po starem, po cigansko.

Jabolka je bilo letos kot še nikdar, da jih moramo stran metati, seveda ko jih pa uvažamo iz tujine. Zadruga ne pride blizu, da bi kaj kupila.

Pa smo šli naprej po vasi in se ustavili pri Jožetu Razporju, ki nam je natresel polno malho, vsega po malem:

»Leseni most za vasjo, da čez

pa so rekli in pišejo, naj si pomagamo sami, s tistim samopri-
spevkom, kakor pravijo. Vodovod bi morali potegniti tam od Kosez, saj ni več dober kilometer... Vsi pravijo, da bi dali nekaj zraven, nikogar pa ni ki bi organiziral, da bi se premaknilo. Začne in konča se zmeraj pri besedah:

»Ti boš dal toliko, ti toliko... Zakaj pa jaz več kot ti in on manj kot jaz...«

Ni prave enotnosti in sloge med domačini, zato se nič ne premakne, zato ni pravega življenja in volje do urejanje skupnih zadev kot so vodovod, cesta, most... o pa še marsikaj bi se našlo.

Baša Franc iz Doljnega Zemona s svojima konjema

ti pa pozabimo. Več zaupanja in složnosti si moramo pridobiti nazaj in bo šlo. Nekaj bi si uredili z denarjem, nekaj z roboto, pa bomo imeli novo cesto, vodovod in most.« je končal delavec Jože, ki je zaposlen v ilirskobistriški tovarni Lesonit.

Dolnji Zemon šteje okrog 100 hiš in nekaj nad 400 prebivalcev. Je prijetna vasica, nedaleč od glavne ceste Il. Bistrice — Reka, z lepo urejenimi domovi. Kmetje največ pridelujejo krompir in rdeče govejo živino. Iz skoraj vsake hiše pa hodijo ženske in moški tudi delat v tovarne.

Kakor iz sosednjih vasi, so tudi iz te ljudje na vseh koncih in krajih po svetu.

»V Avstraliji jih bo kakšnih deset.« pravi sosed, ki se opira na palico.

»Ko sem se oženil, mi je svak poslal iz Amerike 30.000 dinarjev. To je bil tistikrat denar,« se spominja Jože.

»Pa v Franciji so naši vaščani, v Nemčiji delajo, pa v Ameri-

v starem kraju. Eni pridejo, drugi ne — kakor je. Starejši se čudijo, kako se je vse spremenilo. Hiše so »zrastle« za nadstropje...

»To hišo je napol pomagal zgraditi stric iz Amerike,« pravi Jože. »Bil je v Clevelandu, dolga leta je bil tam. Dvakrat se je vrnil domov. Na slovenskem domu v Clevelandu je postavil vse šipe — vsa stekla, če jih ni celo podaril, se mi nekaj zdi, če se prav spominjam. Jože Kurent se je pisal. Zdaj je že umrl. Precej bogat je bil. S slovenko se je poročil gori. Njegovi otroci še govorijo slovensko, žive pa v Clevelandu.«

Sonce je zahajalo, ko smo se poslavljali od Doljnega Zemona. Po cesti nas je premetavalo, da sem parkrat krepko pljunil nanjo.

»Bolje bo, če primeš za lopato, fantin,« sem ponavljal kar sam za sebe, kot da pljuvaš na cesto.

In ni vrag, da se je Zem'nci ne bodo tudi zares lotili s krampi in lopatami, preden si ne bodo polomil voz in konj in nog na njej...

Nova bencinska črpalka podjetja Istra-Bene iz Kopra v Podgradu

Tudi lovci se vključujejo v turistično gospodarstvo

Po dveletnem naporu Trnovske lovske družine, njenih članov in gostov, je bila avgusta letos izročena svojemu namenu ena od

najlepših lovskih koč v ilirskobistriški občini. Lovska koča je zgrajena nad Koritnicami, na hribu imenovanem »DEVIN«. Ima

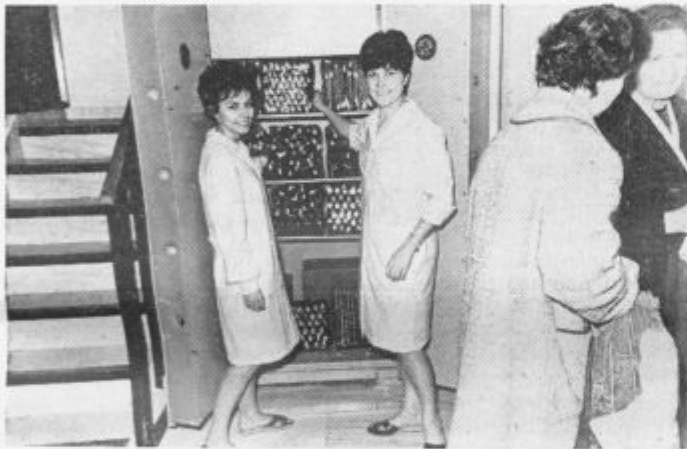
poleg vseh potrebnih sanitarij, lovske sobe in drugih pritoklin še 8 stalnih in prav toliko zasilnih skupnih ležišč. V razgovoru s predsednikom lovske družine Trhovo, tov. Derenčinom, smo med drugim zvedeli tudi to, da bo koča v prihodnji sezoni odprta za vse goste, turiste in izletnike, ki bodo želeli tja na izlet, pa tudi oddih. V njej lahko dobijo tudi ilirskobistriški smučarji svoj prostor, če bodo to želeli, kajti

so prišli Primc Alojz, Možina Matija, oba iz Ilirske Bistrice, Polak Slavko iz Koritnic in Gašperšič Viktor iz Kilovč.

Ob svečani otvoritvi, ki so ji poleg predstavnikov oblasti prisostvovali tudi številni gostje iz ilirskobistriške in postojnske občine, je bil razvit tudi lovski prapor, ki nosi devet trakov z imeni delovnih organizacij: Občinske skupščine, Ilirije, Lesonita, Gostinskega podjetja Soče,

Vaše zadovoljstvo — naš ponos ...

Ena največjih trgovin zlata, cekinov in ur, **ORIENT GOLD** v Trstu, ulica Via XXX. Ottobre številka 19, je bila na novo urejena in odprta šele letos v mesecu aprilu. Trgovina je znana že daleč po Jugoslaviji, saj tu prodajajo vse vrste zlata, zlatnine, cekinov, obeskov in drugo po nizkih in konkurenčnih cenah. Kdor obišče trgovino, se lahko prepriča da je res, kar govorijo in pišejo po vseh časopisih o tej na novo odprti trgovini. Zastopnik firme nam je dejal, da dajejo našim kupcem tudi popuste za kupljene predmete, pa tudi garancijo, kajti »NAS PONOS JE VAŠE ZADOVOLJSTVO.« Marsikdo od naših obiskovalcev, izletnikov ali drugih ljudi, ki potujejo v Italijo, se bojijo, da se bodo pri nakupu v trgovinah težko sporazumeli, ker ne poznajo jezika, pa tudi druge

Detajli iz trgovine **ORIENT GOLD** v Trstu, Via XXX. Ottobre 19.

številne pripombe slišijo v trgovini od kupcev. Povedati moramo resnico, da se prav v tej trgovini lahko sporazumete v tistem jeziku, v katerem pač to želite, se prijazno pogovorite, poleg tega pa so vam pripravljene nuditi potrebne nasvete pri nakupu enih ali drugih predmetov. V nadaljnjem pogovoru nam je zastopnik firme povedal tudi to, da so nekateri časopisi prinesli netočne podatke, da se tu prodaja medenina namesto zlata, da teže ne odgovarjajo, kar pa seveda ni res, saj je naš ponos, če zadovoljimo kupca, ker vemo, da bodo dobro postreženi kupci privabili še druge. Poslovni prostori prodajalne, ki je gotovo ena od največjih v Trstu, je zelo lepo in okusno opremljena in urejena, zaradi velikega prometa pa razdeljena na dva oddelka, od katerih je eden v prvem nadstropju, eden pa v drugem.

Nova lovska koča »Devin« nad Koritnicami

vse naokrog kočice so čudoviti smučarski tereni. Da je bila koča, ki danes predstavlja nad 16 milijonsko vrednost zgrajena imajo nedvomno največ zaslug vsi člani lovske družine Trnovo, saj je vsak prispeval od 400 do 1000 prostovoljnih delovnih ur, velik prispevek pa so dali tudi okoliški prebivalci, pa tudi podjetje Javor Bač in drugi.

Otvoritev lovske kočice je sopoladala hkrati tudi z 80-letnico dela in obstoja lovstva na tem področju, zato so tudi na svečani otvoritvi kočice podelili diplome štirim najstarejšim članom, ki so tedaj praznovali 50 let aktivnega dela v lovstvu. Diplome

obrata Javor Bač, Lovske družine Tabor-Zagorje, Tovarna organskih kislin, Lovske zveze Postojna in Lovske zveze Slovenije, ki so dale tudi svoje denarne prispevke za postavitve lovske kočice DEVIN nad Koritnicami.

S tem, da smo dogradili lovsko kočico DEVIN, nismo z našimi načrti izčrpali še druge programe, ki jih imamo. Tako je dejal predsednik lovske družine Trnovo, tov. Derenčin. Tudi mi lovci bi radi dali svoj prispevek k prizadevanju turističnih delavcev, da bi naš kraj lahko postal turistično bolj obiskan, kar bi gotovo pripomoglo našemu gospodarskemu razvoju.

Avtomehaničnih delavnic je še zmeraj premalo v Ilirski Bistrici

Zasebnikom uso pomoč

Znano je, da je Podgrad eno od najvažnejših turističnih-tranzitnih središč v ilirskobistriški občini, skozi katerega se v »špici« turistične sezone valijo kolone avtomobilov iz številnih evropskih in izvenevropskih držav. Tu je sicer poslovalnica Turističnega društva Ilirska Bistrica, ki ima na voljo 38 zasebnih ležišč, dokaj dobro urejena zasebna gostilna »Pri Acotu«, žal pa ni tu — v bližnji prihodnosti tudi ni pričakovati — hotela, motela ali kakšnega drugega objekta, ki bi lahko vsaj delno zadostil zahtevam turistov, ki se tu zaustavljajo in zahtevajo prenočišča in druge potrebne usluge. Turistično društvo Ilirska Bistrica si je sicer prizadevalo, da bi povečalo prenočitvene kapacitete pri zasebnikih, ki so v zadnjem času veliko investirali za ureditev zasebnih sob — od tega največ lastnih sredstev — vendar je spričo možnost in pogojev za pridobitev turističnih in drugih posojil, ki jih dajejo banke na tem področju, zelo kritično, saj je nemogoče misliti, da bi z vsoto 7.000 N din, ki je nekako po banknih predpisih dovoljena za kreditiranje pri ureditvi in opremitvi turističnih sob uredil zasebnik 4-6 ležišč. S tem zneskom bi le kril stroške, ki nastanejo pri ureditvi samo ene sobe z dvema ležišči. Sedanj predpis, ki govori samo o tem, da vsak tisti, ki ima pogoje za povečanje turističnih sob, lahko dobi znesek 7.000 N dinarjev za opremo in ureditev sob, gotovo ni popoln, saj bi moralo biti neko drugačno merilo za tiste, ki so pripravljene urediti dve ležišči in pri tistih, ki imajo pogoje, da lahko uredijo šest in več ležišč.

Iniciativa, ki so jo dali zasebniki v Podgradu, da bodo do naslednje turistične sezone povečali prenočitvene zmogljivosti za nadaljnjih 60 ležišč — Podgrad bi tako v novi sezoni imel ca 100 ležišč — je samo hvale vredna, vendar je

tu že sedaj nastopilo vprašanje, ali bodo dobili potrebne kredite — trenutno teh pri banki ni na razpolago — da bi lahko res svoja prizadevanja tudi realizirali.

Vse pa kaže, da imamo pri tem čestokrat povsem nasprotna stališča in nas seveda pri tem spremlja bojazen, da bi se pri povečanju zasebnih nočitvenih zmogljivosti, odpiranjem novih gostinskih obratov in podobnim okrepljen zasebni sektor in škodoval družbenemu sektorju.

Mnenja smo, da tu ne bi smelo biti nobenih ovir in zadržkov, če se oba partnerja enako vrednotita. Ne bi pa bilo prav, če bi zaradi tega, ker trenutno družbeni sektor ne razpolaga s potrebnimi sredstvi, onemogočali zasebno pobudo, ki nas bo lahko samo razbremenila pri številnih problemih, ki jih imamo pri naši turistični izgradnji. Letos smo imeli nekaj primerov, ko so zasebni gostilničarji s potrebnimi dokumentacijami zaprosili pri bankah za kredite, s katerimi bi uredili že obstoječe obrate, toda žal nitj en zahtevek, ki je bil vložen, ni bil rešen, nitj niso prosilci dobili od bank ustreznih odgovorov. Odgovori so bili le osebni, kj so pa temeljili na tem da trenutno banke ne razpolagajo s potrebnimi sredstvi za kreditiranje zasebnega sektorja gostinstva, čeprav so le-tj ponudili izredno dobre in sprejemljive pogoje tako glede višine obrestne mere, kot tudi glede roka vračanja kredita. Prav bi bilo, da bi o tem začeli že zdaj razmišljati, tako da bi lahko pravočasno ukrenili to, kar se ukreniti še da, kajti v nasprotnem primeru bo teh iniciativ vedno manj, problemi pa seveda iz leta v leto večji. Omogočimo vsakomur, kj želi vložiti svoja lastna sredstva za napredek turizma, spremenimo predpise, ki so preveč togi in vsestransko razvijamo naš domači turizem!

Objekt v Podgradu, ki bi se lahko s primerno investicijo preuredil v hotel s 70 ležišči. Rentabilnost bi bila zagotovljena, stroški bi znašali okrog 100 milijonov S din. Kdo bo investitor?

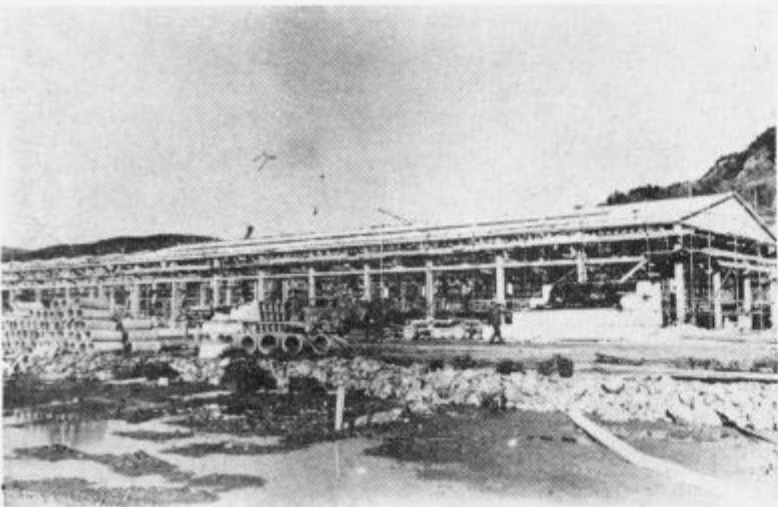
Ali ne bi bilo prav, da bi tudi o tem razmislili?

V ilirskobistriški občini je skupaj pet lovskih družin, ki vključujejo v svoje vrste nad 200 rednih članov, poleg rednih članov pa imajo še okrog 50 lovcev-gostov iz Italije, ki plačajo pri vsaki lovski družini redno letno članarino, ki znaša 60.000 lir. Navzlic tako številni in močni organizaciji, katere veljaven Zakon o lovu daje pravico, da gospodari z naravnim bogastvom, do danes še nismo uspeli, da bi pri nas v Ilirski Bistrici imeli koordinacijsko telo, ki bi tudi skrbelo za načrtno in smotnejše izkoriščanje tega naravnega bogastva, temveč so vse te družine vezane na Lovsko zvezo v Postojno, kateri morajo vsako leto odšteti precejšnje tisočake od članarine, ki jo vplačajo redni in izredni člani tukajšnjih lovskih družin. Po trditvah nekaterih lovcev, smo zvedeli, da se lovske družine otpajo take organizacije v Ilirski Bistrici, češ, da bi s tem nastali preveliki izdatki, in da seveda teh izdatkov s pičlimi sredstvi, s ka-

terimi trenutno razpolagajo ne bi mogle prenesti. Vendar vse kaže, da tu ne gre le za sredstva, ki bi bila potrebna za kritje stroškov dela takega organa v Ilirski Bistrici, temveč so tu druga do danes še neurejena razmerja. Računice, ki smo jo naredili, pa kaže, da samo vseh pet obstoječih lovskih družin občine Ilirska Bistrica prispeva lovske zvezi Postojna od svojih rednih članov nekaj nad 2,4 milijona S dinarjev letno, poleg tega pa še prispevke svojih gostov iz Italije in seveda prispevke od ustrela in podobno. To pomeni, da bi lahko s tistimi sredstvi, ki jih lovske družine ilirskobistriške občine prispevajo svoji matični zvezi v Postojno, brez dotacij, redno vzdrževale plačanega tajnika zveze v Ilirski Bistrici in še pomožno administrativno moč. Tako bi naša družina lahko dobila svojo organizacijo, ki bi nedvomno skrbela za to, da bi tudi bili uspehi vsaj takšni, kot so danes, če že ne boljši.

Delovni kolektiv avtoprevozniškega podjetja

TRANSPORT Ilirska Bistrica

Nova servisna dvorana, ki bo vsak čas nared

opravlja prevozne usluge in popravila vse vrste motornih vozil — iskreno čestita ob dnevu republike vsem delovnim kolektivom, svojim poslovnim prijateljem in prebivalcem občine Ilirska Bistrica.

Nova servisna dvorana za popravila avtomobilov Transporta Ilirska Bistrica, ki bo pod streho in usposobljena za delo čez zimo. Gradbena dela in oprema bosta veljala okrog 800 milijonov S din

PISMA BRALCEV

Uredništvu Snežniških razgledov

Kolikor se še spominjam, mi je bilo šele pet let. Igrala sem se na pesku pred hišo ter gledala po poljih, ki se vijejo vse naokrog moje domačije.

Nisem še vedela, kaj je življenje, kaj se sploh pravi živeti, pa kljub temu sem se ga bala.

Dovršila sem sedmo leto. Treba je bilo v šolo. Rada sem se učila. Mislila sem si, saj mi ne bo treba delati tako trdo, kot mora garati moj oče. Lahko bom nekaj postala. Kot marsikateri drugi. Toda moje šolanje je bilo zelo naporno. Ko sem se vrnila iz šole, je bilo treba prijeti za delo in to do temne noči. Zvečer se pa učil ali pojdi spat. Mnogokrat sem zaspala ob knjigah.

Doraščala sem s šolo in že v rani mladosti sem spoznala, da je življenjska pot naporna — strma. Z naporom sem prežanjala strah pred prihodnostjo.

Vrstila so se šolska leta, a meni ne bilo vedno težje pri srcu. Sanjala sem o poklicu — o poklicu, ki si ga že od nekdaj želim.

Dovršila sem osmi razred. Vsi moji načrti so se kar naekrat podrli. Pisala sem prošnje za učno mesto, toda vse zaman. Spoznala sem, da zame ni nikjer mesta, čeprav imam izkaz osmega razreda.

Težko mi je pri srcu, kadar se spomnim, kako so nam učitelji pripovedovali o poklicih. Kako bomo lahko srečni, ko bomo končali uspešno osnovno šolo in lahko nadaljevali šolanje. Toda brez denarja ne moreš v šolo. Mnogo pa jih poznam, ki nimajo niti osemletke, a imajo lepo zaposlitev. To dosežeš večinoma s prijateljstvom.

Težko mi je, ko vidim pred seboj svojega očeta, vsega zgaranega in zgrbljenega. Ves je zbit od naporenega dela. Toda kaj ima od tega? Samo žuljave roke, pa nič drugega. Tako je na kmetih.

Če si hočeš kosček kruha priboriti, moraš trdo delati po šest-najst ur in če bi še celo noč delal, ne bi opravil vsega dela. Saj je tudi kmečki poklic lep, toda zakaj je tako težak? M.

Mary Cunk iz Chicaga piše:

»Vesela sem vašega lista, le novic iz Doljnega Zemona, kjer so doma moji starši, ne najdem v njem. Želim vam dosti uspeha pri izdajanju časopisa.«

Odgovor: V tej številki boste lahko brali članek o Doljnem Zemonu. Lep pozdrav!

John Božič iz Camberre Australia) piše:

»Pošiljam naročnino za Snežniške razglede. Prosim, sporočite nam, zakaj ne dobivamo več vašega časopisa. Zadnjega smo prejeli meseca maja. Moja družina je doma iz Trnovca, zato radi beremo Snežniške razglede. Lepo vas pozdravljamo!«

Odgovor: Zadnja številka našega časopisa je izšla meseca maja. Upamo, da boste naslednjo, to se pravi novembrsko številko v redu prejeli. Lep pozdrav!

Anton Novak iz Clevelanda piše:

»Zopet sem prejel vaš list — Snežniške razglede. V zadnji številki pišete, da sem bil prijetno presenečen, ko sem prebral vaš časopis. To je res. Res pa je tudi, da sem bil neprijetno presenečen, ko nisem našel objave, da sem daroval za vaš tiskovni sklad 5 dolarjev. Poslal sem pet dolarjev tudi za bistrski park, pa nisem dobil nobenega odgovora. Prosim odgovor!«

Odgovor: Vaš prispevek smo v redu sprejeli in se vam najlepše zahvaljujemo. Po pomoti res nismo tega objavili v časopisu. Oprostite! Kako pa je z denarjem, ki ste ga poslali za bistrski park, pa res ne vemo. Če bi vedeli na kateri naslov ste ga poslali, bi skušali kaj poizvedeti. Lepo pozdravljeni!

Anton Saftich iz New Smyrna USA, piše:

»Pošiljam naročnino za vaš list in prosim, da mi ga redno pošiljate.«

Odgovor: Uvrstili smo vas med naročnike in upamo, da boste list redno prejeli. Lepo pozdravljeni!

Josef Rožanc iz Le Perray — Francija piše:

»Bil sem naročnik na Glas Notranjske, ki pa je prenehal izhajati. Prosim za pojasnilo, kako izhaja vaš list in koliko stane naročnina.«

Odgovor: Naš list ne izhaja mesečno, temveč nekajkrat na leto — po potrebi in po možnosti. Poslali vam bomo list, letna naročnina pa znaša 15 FF. Lepo pozdravljeni!

Frank Tomsic iz Clevelanda piše:

»Pošiljam 3 dolarje za Snežniške razglede. Želim vam dosti uspeha in naročnikov.«

Odgovor: Hvala in lepo pozdravljeni!

DRAGIM NAROČNIKOM IN BRALCEM!

Ze nekajkrat smo pisali o težavah, ki jih ima naš list pri izhajanju, kar so naši bralci že sami opazili, saj je ta številka šele peta v letošnjem letu. Brez drugih dohodkov in samo z naročnino ne krijemo vseh stroškov, ker izhaja naše glasilo pač v majhnih nakladi. Zato smo v letošnjem letu ustanovili tiskovni sklad, v katerega se stekajo podpore naših naročnikov, bralcev, organizacij in podjetij in ki naj bi služil za kritje primanjkljajev pri stroških izdajanja lista.

Doslej se je že odzvalo nekaj naročnikov, predvsem iz inozem-

stva, ki so prispevali v sklad. Med njimi:

Frank Tomšič 19700 Newton Ave Cleveland Ohio 44119 USA, 3 dolarje, Anton Saftich, Florida 32069, 3 dolarje, Frank Vicich, Palisade, 6 dolarjev, Frank Maljavec Kone Pa 16735, 4 dolarje, Antonija Rolih 10406 Rend Ave Cleveland Ohio, USA — 3 dolarje, Peter Adam, 18800 Neff Rd. Cleveland Ohio 44119 — 2 dolarja, Anton Novak 20271 Arbor Ave, Cleveland Ohio 44123, USA — 5 dolarjev John Božič, 191 Phienp Ave Hackett — 3 avstralska dolarja, F. M. Cunk,

Trgovsko podjetje »Preskrba« iz Sežane je pred kratkim odprlo v Podgradu novo sodobno trgovino in delikateso. V kratkem bo svoje prostore v tem kraju še razširilo

Pranje frizerskih glav

Ilirskobistriški frizerji in njihove cene

»Kdo?« je pa danes pral glavo, da si tako žalosten?« me je vprašal prijatelj, ko sem prišel domov iz Bistrice.

»Kdo?« sem mu odvrnil. »Ilirskobistriški frizerji.«

»Kako?« se je začudil. Ponašava človeku perejo glavo v podjetju, kadar niso zadovoljni z njim, v šoli, če ne zna, doma, če ne gre v redu...«

»Če si želiš umiti glavo, ti jo operejo... tako je zdaj v navadi, odkar ne ločimo več svojega jezika od tujega. Naši frizerji, nimamo jih zastoj štiri, človeku glavo najprej »operejo«, potem pa ga še ožmejo.

»Kako, kje?« ni mogel verjeti prijatelj.

»I, kje — pri žepu. Vsak po svoje.

Pri Derenčinu ženskam umijejo glavo za 250 S din, trajno pa ti

narede za 1.800 S din. Človeka obrijejo za 200, ostrizejo pa za 400 S din oziroma za 4 N dinarje, kakor pač hočeš.

Pri Baši je to »pranje« nekoliko drugačno: za 4 N dinarje človeka obrije, za pet pa ostrize. Naj se vsak sam prepriča!

Pri Mirandi ženski umijejo glavo za 200 S din, trajno pa ji narede za 1.700 S din.

Tam pri Kristanu pa te bo britje veljalo 350 S din, lepo pristrizena frizura pa 500 S din.

Vsi mojstri skupaj in vsak posebej so takole v povprečju — ker je tak način govorjenja že v navadi — za, okroglo rečeno, 100 S din ali 1 N dinar dražji kot v prestolni Ljubljani.

»Pa si drugič operi, pardon, umij glavo sam!« mi je zabrusil z brki prijatelj in dodal: »Ali pa se preseli v tisto tvojo Ljubljano!«

3002 S, Keneth Aveune, Scicago — 3 dolarje, naročnik iz Italije, ki ne želi, da se objavi njegovo ime — 15.000 lir, gostje iz Italije — 4.000 lir, John Dekleva, 319 Frost St. 81082, USA — 5 dolarjev, Vincenc Tomsich, R3 Cartland Ohio, USA — 5 dolarjev, naročniki iz ZRN — 34 DM, in še številni tuji in domači naročniki, zasebni obrtniki z oglasi, reklamami, čestitkami in podobno. Ob tej priliki — iskrena hvala!

Obračamo se do vseh naročnikov v tujini in doma, do organizacij in podjetij, da po svojih močeh prispevajo v naš tiskovni

sklad in tako omogočijo še nadalnje izhajanje lista ter izboljšavo njegove vsebine. Ob večjih dohodkih bo vsebina lahko bolj pestra, več in bolj nadrobno bomo lahko poročali, kaj se dogaja po naših vaseh, kar bo še najbolj zanimalo naročnike izven naše ožje domovine. Tudi na naša podjetja naslavljam enako prošnjo in še posebej se pripravljamo za oglase, kajti tudi s tem izboljšujemo finančni položaj lista. Vsem, ki so doslej podprli naš list in vsem, ki ga bodo v bodoče, se že vnaprej najlepše zahvaljujemo!

Uredniški odbor

NAŠ ŠPORT

»LESONIT« V II. ZVEZNI LIGI

Govori kapetan košarkarskega kluba »Lesonit« Edo Lenarčič

Gradbenega tehnika in kapetana domače košarkarske ekipe »Lesonit«, Edija Lenarčiča, smo zaprosili za kratek intervju v zvezi z delovanjem in uspehi ter pričakovanji domačih košarkarjev v letošnji tekmovalni sezoni. Takole nam je povedal:

»Kakor veste, smo lani v prvi slovenski košarkarski ligi zasedli III. mesto, če pa ne bi razveljavili tekme s Skofjo Loko, bi bili ob koncu celo drugi.

Za lansko sezono je bil to lep uspeh, ker sta odšla k vojakom Stemberger in Grlj in smo z njima izgubili gonilno silo našega napada. Kasneje sta nas sicer okrepila bivša igralca Olimpije Potočnik in Jelnicar, posebno slednji, ki je prevzel trenerske poste. Za cilj smo si zadali obstati v ligi. No, in letos sta odšla k vojakom Potočnik in Kandare, tako da smo spet oslabiljeni. Dobro spomladi se vrne Stemberger, vendar takoj ne bo mogel igrati s polno močjo, ker je brez treninga.

Pred kratkim smo dobili dopis od košarkarske zveze, z vprašanjem, če smo pripravljene sodelovati v snujoči se II. zvezni ligi. Seveda smo zato, če bodo organizirali, podobno kot v nogometu, zahodno ligo, v kateri bi igrali Slovenci, Hrvatje in Bosanci. V poštevh prihajamo iz Slovenije prvoplasirani štirje klubi v lanskem prvenstvu I. republiške košarkarske lige.

»Finančno nas podpirajo »Lesonit«, občinska skupščina, pa tudi nekatera druga podjetja. Doslej z denarjem nismo imeli posebnih težav, smo pa bili tudi zelo skromni. Moram poudariti, da smo prav pri tej občutljivi stvari, ki se ji pravi denar, doslej naleteli na zelo lepo razumevanje vseh odgovornih. Vedeti moramo, da je košarka zelo priljubljena v Ilirski Bistrici in da so naše tekme zmeraj lepo obiskane.

»S kakšnimi težavami se torej ukvarjate? Kje vas tišičijo copati?«

»Imamo dovolj igralcev, vendar precej mladih, ki si mora, o še nabratki izkušnji. Ženska ekipa ne more in ne more obstati. Imeti pa jo moramo, če hočemo tekmovali. Po eno tekmo na leto spravijo skupaj, kar pa je več, je že čudež.

Košarkarska tradicija je pri nas že stara. Igrali smo jo že pred vojno — pravzaprav so jo igrali. Stalno vzgajamo nove pionirje, toda kaj ko nam pa potem uidejo v Koper, Gorico, Postojno in Ljubljano. Če bodo res ustanovili II. zvezno ligo Zahod, potem bo že. Pravijo, da bodo igrali 4 hrvaški klubi, dva bosanska in štirje slovenski.

Ker je pri nas težko za zaposlitev, mladinci odhajajo drugam, mi pa ostanemo brez mladinske ekipe.

IVO MRŠNIK, član upravnega odbora košarkarskega kluba »Lesonit« je takole dopolnil kapetana košarkarjev:

»Res je, da doslej nismo imeli večjih finančnih problemov, toda če bomo res prišli v II. ligo, potem se bodo problemi vsekakor poja-

Ljubljani komaj zbrali skupaj toliko denarja, da smo si kupili vsak po en sendvič...

In Ilirska Bistrica je svojim košarkarjem priredila nepozaben

sprejem. To je bil najlepši praznik. Domačini so nosili igralce na ramah in v marsikaterem očesu se je utrnila solza ponosa in veselja nad svojimi fantini.

Ilirija oživljena

Nogometaši se nadejajo boljših časov

Blagajnik nogometnega kluba »Ilirija«, Mitja Derenčin, ki se je pred kratkim ponovno oprijel igre ob žogi, nam je med drugim povedal naslednje:

»V moštvo igra precej naših fantov, ostali pa so aktivni vodni-

smo dobili 450.000 S din pomoči, trgovsko podjetje Ilirija, po katerem imamo ime, nam je dodelilo 200.000 S din. Za jesenski del tekmovalja je bilo dovolj. Kupili smo si tudi opremo za eno moštvo novo mrežo za gole in žoge.

Drugo leto upam, bomo imeli v Bistrici dve nogometni igrišči. Transport nam je odstopil nekaj

Nogometaši Ilirije. Stoje od leve proti desni: Viko Hrabar, Ljubo Janjič, Nedeljko Duranovič, Jože Maslo, Dragan Andjelkovič, Tomo Vičič. Kleče: Stepanovič, Omerček, Šime, Rafko Petrovič, Izidor Celin in Nikola Mačesič

ki. Se več bi jih igralo, če bi imeli dobro nogometno igrišče.

Zadnje nedeljo smo izgubili srečanje s »Salonitom« v Anhovem — precej nesrečno 2 : 3, poslednji gol smo dobili takorekoč v zadnjih minutah.

Igralcev imamo dovolj za dve moštvi z rezervami. Vsi sicer niso najbolj aktivni, ker ne trenirajo redno. Jesenski del tekmovalja smo v svoji področni ligi končali še kar uspešno. Ob koncu prvenstva, m'lim, nam 3. do 4. mesto zato ne more uiti.

Finančno smo eno najbolj skromnih moštev med skromnimi v naši ligi. Od občinske skupščine

zemlje, tako da bomo staro peščno igrišče lahko prekrili z zemljo in zasadili na njem travo. Spomladi se bo prijel. Hkrati pa vojska obljublja, da bo naredila še eno igrišče za nogomet.

Spomladi bomo igrali s težjimi nasprotniki doma in upamo na boljši plasman kot v jesenskem delu. Upamo, da se bomo, če bo le vse posreči, počasi plasirali v republiško ligo.

Bivši predsednik občine inž. Ivan Kukovec je bil zelo vnet za nogomet in nam je precej pomagal, novi predsednik pa se šele ogreva. Upamo pa, da nam bo prav toliko pomagal kot stari...

Šest milijonov - to je vprašanje?

PLANINCI SO ZASLUŽILI 256 TISOČAKOV

Planinci, ki so poleti ob sobotah, nedeljah in praznikih prostovoljno in na lastno pobudo oskrbovali planinsko kočjo na vrhu Snežnika, so prihranili 250.000 S din. Denar hranijo za pluzenje ceste do Sviščakov, ko bo stekla smučarska vlečnica...

Občina jim obljublja, da jim bo »dobro stala« kot porok pri najetju kredita za nakup žičnice. Sicer pa bi moral biti tudi interes občine, da bi bila cesta do Sviščakov redno pluzena, če hočemo obuditi k življenju zimski turizem, ki nas spriči pogojev, kakršne imamo, naravnost priganjajo, da nekaj storimo.

Prihodnje leto bo stekla smučarska vlečnica, če bo...

Smučarji so se odločili za lažji tip prenosne vlečnice. Gozdna uprava je pripravljena dovoliti posek nameravane trase pri Sviščakih, če ji smučarji lahko garantirajo, da bo poseka zares služila svojemu namenu. Brez žičnice pa te garancije nihče ne more dati.

ŠEST MILIJONOV ZA VLEČNICO

Kdo bo odrinil šest milijonov S din za smučarsko vlečnico? To je zdaj vprašanje, ki ga smučarji sami ne morejo rešiti. Upajo pa, da jim bo novo leto bolj naklonjeno kot letošnje. Letos pozimi bodo opazovali, kakšne so snežne razmere vzdolž ceste, da bodo prihodnje leto na najbolj izpostavljenih mestih lahko postavili zaščitne ograje proti zametom.

Dva hektarja dolgo smučišče proti Grdi Dragi na Sviščakih je pravi eldorado za smučarje. Oddaljeno je komaj pet minut od planinske postojanke. 250.000 S tisočakov skrbno hranijo smučarji za pluzenje ceste. In te tisočake so si požrtvovalno prisluževali poleti, ko so kuhali in skrbeli za turiste, ki so prihajali na vrh Snežnika.

Cesta na Snežnik se, kakor pravijo smučarji in drugi, podira. Zdaj bi morda njeno popravilo veljalo malo, čez leta pa bo veliko.

Rokometiški Topola, ki se uspešno bore za točke v svoji podzvezni ligi.

»Kaj pa kader? Imate igralcev, sposobnih za ligaške nastope?«

Imamo precej mladih, talentiranih košarkarjev, udarno silo moštva pa še zmeraj predstavljajo prekaljeni stari košarkarji.

V članske vrste smo sprejeli precej mladih košarkarjev, ki veliko obetajo.

1964. leta smo bili prvi v republiški ligi. 1965 smo se plasirali v zvezno ligo... Košarka je zelo priljubljena v Ilirski Bistrici. To je edini šport, ki se je pri nas obdržal na nogah, zares na nogah dlje časa.

»In kdo vas finančno podpira? Imate dovolj denarja, da boste lahko tekmovali v II. zvezni ligi?«

vili. Srečanja, ki jih odigramo doma, si ogleda tudi po tisoč gledalcev — to je lep obisk — doslej smo pobirali po 100 S din vstopnine, pa smo nabrali nekaj — za režijske stroške. Imamo tudi odlično igrišče in še boljšo publiko... Toda v novem tekmovalju bomo rabili dosti več denarja za pot. Za minulo sezono je bilo dovolj 3,5 S milijona din, kakšen pa bo proračun zdaj, bi težko povedal.

Največja postavka so zmeraj potni stroški. Eno samo potovanje v Maribor in nazaj nas velja 120 tisoč S din, kar je že lep denar.

Kapetan Edi ga je dopolnil takole:

»Ko smo igrali kvalifikacije za zvezno ligo, smo na povratku v

Ne pozabite in vedno obiščite novo veletrgovino

GIOVANNI

Trst, Via Gheda — telefon 31863, blizu železniške postaje — KONFEKCIJA — TEKSTIL — MODNI IN ŠPORTNI IZDELKI PO POLOVIČNIH CENAH TER KAVBOJKE SUPER RIFLE — NAJBOLJ ISKANE HLAČE NA SVETU.

S tem odrezkom nudimo 10 odstotkov popusta.

Ursu Nikolaj

avtomehanična in avtoelektrična delavnica Ilirska Bistrica. Opravlja vse vrste popravil osebnih in drugih avtomobilov. Nudi vse potrebne nadomestne dele za vsa domača in tuja vozila po izredno konkurenčnih cenah. Delavnica ima neomejeni poslovni čas. Za obisk se priporočam, za opravljena dela dajem jamstva.

Delovni kolektiv gostinskega podjetja

SOČA

Ilirska Bistrica

s svojimi obrati: hotel ZMAGA, restavracija SOČA, gostilna KOLODVOR, gostilna TRIGLAV in kavarna TURIST — iskreno čestita ob dnevu republike vsem svojim poslovnim prijateljem, delovnim kolektivom in priporočam, za opravljena dela dajem jamstva.

Gostilna

Andrej Urbančič

Ilirska Bistrica

Iskrene čestitke ob dnevu republike vsem svojim poslovnim prijateljem, prebivalcem ilirskobistriške občine in obiskovalcem gostilne.

Stermečki Đuro

ŠČETKARSTVO Jelšane

iskreno čestita ob dnevu republike svojim poslovnim prijateljem, prebivalcem ilirskobistriške občine.

SURINA ANDREJ

GOSTILNA JELŠANE

iskreno čestita ob dnevu republike vsem delovnim kolektivom, poslovnim prijateljem in prebivalcem ilirskobistriške občine.

Jože Strle

— Kemična čistilnica in likalnica,

Ilirska Bistrica, —
Kosovelova 1/a

obveščam vse prebivalce ilirskobistriške občine, da sem odprl novo delavnico za kemično čiščenje vseh vrst moških in ženskih oblek z likalnico. Čistilnica z likalnico posluje v Kosovelovi ulici vsak dan. Čistim ekspres po konkurenčnih cenah in v rekordnem času. Poslužujte se mojih uslug in prepričajte se o kvaliteti!

TOM

Trgovina ženskih in moških oblačil, Trst, ulica Carducci 10, telefon 28755 — NOGAVICE — ROKAVICE — KRAVATE — SRAJCE — MAJICE — ŽENSKÉ IN MOŠKE OBLEKE.

Ko pridete v Trst, ne pozabite se zglasiti v naši trgovini.

S tem odrezkom vam nudimo 10 odstotkov popusta.

Marož Emil

Foto atelje Ilirska Bistrica — iskreno čestita ob dnevu republike vsem občanom, svojim strankam in poslovnim prijateljem.

Puž Stanko

ključavničarstvo Ilirska Bistrica — iskreno čestita ob dnevu republike vsem svojim poslovnim prijateljem, delovnim kolektivom in občanom ilirskobistriške občine.

Gärtner Josip

izdelovanje embalaže Ilirska Bistrica — iskreno čestita ob dnevu republike vsem svojim poslovnim prijateljem in prebivalcem ilirskobistriške občine.

Grosistično-detajlistično trgovsko podjetje

z vsemi poslovalnicami na območju občine Ilirska Bistrica, Reka in Sežana

- iskreno čestita ob Dnevu republike vsem svojim poslovnim prijateljem in obiskovalcem naših trgovin.
- Za obiske se toplo priporočamo!

Splošno trgovsko podjetje

NANOS Postojna

— poslovalnica Bač —

iskreno čestita ob dnevu republike vsem delovnim kolektivom, prebivalcem občine in vsem obiskovalcem naše trgovine.

Kolektiv podjetja

Mlinotest

— Ajdovščina, s svojim obratom PEKARNA v Ilirski Bistrici —

iskreno čestita ob dnevu republike vsem svojim poslovnim prijateljem, delovnim kolektivom, prebivalcem ilirskobistriške občine in odjemalcem naših proizvodov.

Gostilna Korene Franjo

Pri Acotu

Podgrad

Iskrene čestitke ob dnevu republike vsem svojim poslovnim prijateljem, prebivalcem ilirskobistriške občine in vsem obiskovalcem našega lokala.

Kolektiv industrije za proizvodnjo in predelavo plastičnih mas

PLAMA

PODGRAD

čestita vsem svojim poslovnim prijateljem in delovnim ljudem za dan republike — 29. november.

Kolektiv

Gozdnega gospodarstva Postojna

— s svojimi obrati —

iskreno čestita ob dnevu republike vsem delovnim kolektivom, svojim poslovnim prijateljem in prebivalcem občin Postojna, Ilirska Bistrica in Cerknica.

Delovni kolektiv

DES

Poslovna enota Sežana

NADZORNIŠTVO ILIRSKA BISTRICA

Tomšičeva 14 in ELEKTROSERVISNA DELAVNICA

iskreno čestitata ob dnevu republike vsem odjemalcem električne energije in svojim poslovnim prijateljem.

KOLEKTIV

Veterinarske postaje

Ilirska Bistrica

iskreno čestita ob dnevu republike vsem delovnim kolektivom in prebivalcem občine.

Delovni kolektiv

Kmetijske zadruge

4. junij

ILIRSKA BISTRICA

iskreno čestita ob dnevu republike delovnim kolektivom, svojim poslovnim prijateljem in prebivalcem občine Ilirska Bistrica.

Dolgan Franc

gostilna Koseze —

iskreno čestita ob dnevu republike vsem delovnim kolektivom, poslovnim prijateljem in prebivalcem občine Ilirska Bistrica. V novourejenem lokalu, se ob dobri kapljici še naprej tople priporočam!

Ličan Stojan

SODAVIČAR — Ilirska Bistrica — iskreno čestita ob dnevu republike vsem delovnim kolektivom, poslovnim prijateljem in prebivalcem ilirskobistriške občine in se še vnaprej tople priporočam.

Delovni kolektiv podjetja

DINOS LJUBLJANA

poslovna enota Ilirska Bistrica — iskreno čestita ob dnevu republike vsem delovnim kolektivom, poslovnim prijateljem in prebivalcem ilirskobistriške občine.

Delovni kolektiv Trgovskega podjetja

ilirija

ilirska bistrica

iskreno čestita ob dnevu republike vsem delovnim kolektivom, svojim poslovnim prijateljem in potrošnikom naših proizvodov.

ISTRA-BENZ

KOPER

s svojo poslovalnico — črpalko v Podgradu

- iskreno čestita ob Dnevu republike vsem delovnim
- kolektivom, prebivalcem ilirskobistriške občine in
- odjemalcem naših proizvodov ter se še vnaprej
- tople priporoča z obiskom na novi odprti ben-
- zinski črpalke v Podgradu.

Gostilna

Dora Zidar

Topole

iskreno čestita ob dnevu republike vsem delovnim kolektivom, poslovnim prijateljem in prebivalcem ilirskobistriške občine.

URARSTVO

Franc Novak

Ilirska Bistrica

iskreno čestita vsem svojim komitentom in prebivalcem ilirskobistriške občine ob dnevu republike.

Gostilna
CELIN ZOFIJA
Kuteževo

iskreno čestita ob Dnevu republike vsem svojim poslovnim prijateljem in prebivalcem ilirskobistriške občine. Za obisk se toplo priporočam!

Kovinska galanterija

BRASSI MARIO

JELŠANE

iskrene čestitke ob Dnevu republike vsem delovnim kolektivom, svojim poslovnim prijateljem, koristnikom mojih proizvodov in prebivalcem ilirskobistriške občine.

Urbančič Franc
gostilna Knežak

iskreno čestita ob Dnevu republike vsem svojim poslovnim prijateljem, obiskovalcem gostilne in prebivalcem ilirskobistriške občine. Za obisk se tudi v bodoče toplo priporočam!

Dolgan Anica
frizerski salon Ilirska Bistrica

iskreno čestita ob Dnevu republike vsem svojim obiskovalcem salona in prebivalcem ilirskobistriške občine. S svojimi kvalitetnimi uslugami se tudi v bodoče toplo priporočam!

Trgovsko podjetje

soča

koper

— Prodajalna v Ilirski Bistrici

iskreno čestita vsem občanom ilirskobistriške občine ob dnevu republike in se priporoča za obisk v trgovini, kjer boste dobro in vladno postreženi.

majkus anton

— izdelovanje predmetov iz plastičnih mas, Jelšane

iskreno čestita ob dnevu republike vsem delovnim kolektivom, poslovnim prijateljem in prebivalcem ilirskobistriške občine.

turistično društvo

S SVOJIMI ČLANI IN UREDNIŠKIM ODBOROM
SNEŽNIŠKIH RAZGLEDOV —

iskreno čestita ob Dnevu republike vsem svojim poslovnim prijateljem, delovnim kolektivom, prebivalcem ilirskobistriške občine in vsem naročnikom našega glasila.

Kino Svoboda

— ILIRSKA BISTRICA —

iskreno čestita ob dnevu republike vsem obiskovalcem kino predstav in prebivalcem občine

Splošno gradbeno podjetje

GRADNJE

Postojna s svojimi obrati

iskrene čestitke ob Dnevu republike vsem svojim poslovnim prijateljem, delovnim kolektivom in prebivalcem ilirskobistriške občine.

Delovni kolektiv avto-prevoznikega podjetja

Slavnik

Kopec

prometni biro Ilirska Bistrica

iskrene čestitke ob Dnevu republike vsem delovnim kolektivom, poslovnim prijateljem in prebivalcem ilirskobistriške občine, vsem svojim potnikom pa želi srečno vožnjo.

Delovni kolektiv podjetja

MLINOTEST

Ajdovščina — poslovna enota Ilirska Bistrica

iskreno čestita ob Dnevu republike vsem delovnim kolektivom, potrošnikom naših proizvodov in prebivalcem ilirskobistriške občine. V naši novo urejeni pekarni in prodajalni kruha se še vnaprej toplo priporočamo!

Trebec Stanko

avtoprevoznik
Ilirska Bistrica

iskrene čestitke ob Dnevu republike vsem delovnim kolektivom, poslovnim prijateljem, in prebivalcem ilirskobistriške občine. S svojimi uslugami se še vnaprej toplo priporočam!

Rokometaši prepuščeni sami sebi

Intervju s tehničnim vodjem ekipe Topol Ivanom Vrčnom

Člansko moštvo domačih rokometišev nastopa v conski rokometni ligi. Njen tehnični vodja, **Ivan Vrčn**, nam je na kratko povedal vse o ekipi, njenih uspehih, težavah in željah.

»Trenutno smo na 1. mestu, in sicer z 1 točko pred Jadranom iz Kozine, ki smo ga premagali pred kratkim na njihovem terenu.

Rokomet smo začeli igrati 1964. leta. Za letos računamo, da bomo zasedli prvo mesto in si pridobili vstop v I. slovensko rokometno ligo. Igralcev imamo pravzaprav zelo malo: dva golmana in 11 branilcev ter napadalcev.

Precej preglavic nam delajo skupni treningi, ker fantje delajo v različnih izmenah in ne morejo hoditi vsi istočasno na skupne priprave. Tudi prevelika občutljivost nam hodi posredi, ker so nekateri včasih užaljeni, češ zakaj igra on, ki je slabši, itd.

Skupaj s trenerjem in igralcem hkrati **Lucijanom Korenom** drživa vso ekipo skupaj. Opravljava

vse posle, od trenerskih, tehničnih do administrativnih. To pa za aktivnega igralca niti ni dobro, neprimerno, če se hoče zares posvetiti igri.

Kar zadeva denar, ravno nismo na konju, toda za silo še gre. Občina nam je za letos dala 900.000 S din, nekaj pa bo prispevalo tudi podjetje »Topol«, po katerem imamo ime, čeprav ne stoji ravno dobro. Oprema je draga, pa tudi hitro se iztroši. Gledamo, da se čim ceneje vozimo na tekme. K sreči imamo stalnega prevoznika, ki nas vozi s kombijem za 85 S din na kilometer. Seveda pa moramo biti na vseh gostovanjih skromni, zato si zmeraj poiščemo takšno gostilno, kjer je hrana najbolj poceni.

Imamo tudi žensko ekipo, vendar so z njo križi in težave, ker dekleta hodijo po večini v šolo v Postojno, starši pa niso preveč navdušeni, da njihove hčerke ob nedeljah izgubljajo čas za učenje.

Mladinci so tudi začeli trenirati in kar dobro obetajo. Pozimi vadiamo po dvakrat na teden v šolski telovadnici — po dve uri. Ta-

ko je bilo lani, upam, da letos ne bo sprememb. Če bo denar, se bomo vključili tudi v zimsko ligo.

Domače občinstvo nas zmeraj močno podpira, saj se na vsaki tekmi zbere po 400 do 500 gledalcev. Nekaj iztržimo z vstopnino, ponavadi toliko, da lahko plačamo sodnika.

Vsi smo mnenja, da je čas, da zaživi delo v TVD Partizan, v katerem sklopu smo tudi mi, da bi njegovi funkcionarji prevzeli del organizacijskih poslov, ki jih moramo opravljati zdaj mi aktivni igralci na svojo škodo.

Pa še to bi rad pripomnil: odkar tekmuje, nimamo nobene podpore pri naši podzvezi, ki ima

svoj sedež v Ajdovščini. Še nikdar nam niso pozitivno rešili naše prošnje oziroma pritožbe. Sodniki nas na tujih terenih redno oškodujejo, zato smo bili doslej »večno-drugi«. To pa se letos ne bo ponovilo. Letos bomo dosegli svoj cilj — uvrstitev v I. slovensko ligo. To smo zadnjikrat tudi dokazali v Kozini, ko smo prepričljivo premagali domače moštvo.

V nedeljo sem iz svojega žepa posodil 50 tisoč din, da smo lahko igrali v Kozini. Zdaj čakam, da se bo steklo dovolj denarja na naš račun v banki. Zadnje čase smo bolj na tesnem z denarjem. Saj prihaja, toda počasi.

Rokometašem želimo, da se plasirajo v slovensko ligo in tekmujejo v njej prav tako uspešno kot so doslej v podzvezni ligi.

Rezervacije in prodaja vstopnic pri Turističnem društvu Ilirska Bistrica vsak dan od 8. do 13. in od 15. do 18. ure, najkasneje do 8. decembra 1967. Pohitite in ne zamudite izredne prilike!

OBVESTILO

inozemskim naročnikom Snežniških razgledov

Spodaj imenovane naročnike v tujini obveščamo, da jim bomo ustavili nadaljnje pošiljanje našega glasila, ker so njih svojci glasilo pri našem uredništvu odpovedali. Ti naročniki so:

Muha Mery, 3722 Enclid, USA, Vičič Aleks, Melbourne Vic Avstralija, Meri Vicich, Woster Ohio, USA, Batista Rudi, Jewet, USA, Brožič Viktor, Fellbach Wurt, Nemčija, Rolih Tonka, Cleveland, OHIO, USA, Bratovič Benjamin, Cuildford, Avstralija, Škrlič Joseph, Sydney, Avstralija, Babič Johnny, Ave Bronx, USA, Muha Anton, Lachine, Canada, Batista Joseph, Verona, USA, Muha Frenk Elmwood ave Berwyn, USA, Valenčič Marnija, Fawkner, Avstralija, Jakopič Slava, Cheveland, USA, Vičič Jože, Melbourne, Avstralija, Mottani Rada, Sydney, Avstralija, Tomšič Frances, Cleveland, USA, Grilj Silvo Paris, Francija, Kovačič Jože Sydney, Avstralija, Kastelic Marta, Vaucouver, Canada, Kovačič Alojz, Sydney, Avstralija, Prime Ivana, London, Anglija, Vicich Luis Uruguay, S. Amerika, Mahne Jože, Paris, Francija, Volk Tončka, Toronto, Canada, Jenko Zdravko, Toronto, Canada, Frank Silbitzer, Ohio, USA, Prime Tony, Ohio, USA, Prime Jože, Cleveland, USA, Matt Nemeec, Cleveland, USA, Mihalčič Albina Crojula, Avstralija, John Shine, California, USA, Adams Johan, Cleveland, USA, Umek Tony, Cleveland, USA, Stanley Škrlič, Cleveland, USA, Stegu Ludvig, Toronto, Canada, Jeny Zakrajšek, Uillowich, USA, Puz Meri, Gardens, Avstralija, Maricadelle Vedove, Sydney, Avstralija, Štemberger Joško, Avstralija, Gasper Knafele, Cleveland, USA, Bar »El Priestino« de Mateo Skerly, Uruguay, Gržina Ivan Buenos Aires, Argentina, Tomsich Vincent, Ohio, USA, Jaksetič Albina, Melbourne, Avstralija, Hrvatini Danica, Ohio, USA, Verdini Štefica, Genova, Italija, Grbec Joseph, Cleveland, USA, Bossiolo Srečko, Sudney, Avstralija, Penko Franc, Paris, Francija, Štrekelj Carl, Cleveland, USA, Brechler Krešimir, Nica, Francija, Robič Meri, Sudney, Avstralija, Zadnik Karlo, Buenos Aires, Argentina, Ciarollo Danica, USA, Jelarčič Ado, Thirroul N. S. Avstralija, Kovačič Josip, USA, Valenčič Alojz, Avstralija, Guštinčič Marta, Avstralija, Boštjančič Frank, Canada, Pecman Anton, Canada, Jože Hrvatini, Avstralija, Volj Anton, USA, Vičič Francesca, Italija, Baša Marija, Avstralija, Horvat Marija, Canada, Slavko Kregar, Avstralija, Brne Marija, Avstralija, Grlj Pavla, Avstralija, Batista Anton, Avstralija, Vicich Franc, USA, Zidar Antonio, Argentina, Mršnik Johan, USA, Gemil Raspergar, USA, Bostančič Joseph, Canada, Batista Anton, Avstralija, Boštjančič Leopold, USA in Vida Vadnal, Avstralija.

Novembersko številko bo uredništvo navzlic temu še vsem imenovanim dostavilo, v kolikor pa bodo svojci naročnino poravnali bomo naše glasilo še naprej pošiljali, ali pa, če naročnino sami poravnate na naš račun, ki je naveden v vsaki številki našega glasila. Letna naročnina za tujino znaša 3 USA dolarje. Prav tako smo list ustavili vsem naročnikom doma, ki naročnine niso poravnali.

Uredniški odbor

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše ljubljene žene, mame in sestre

VERE BARBIŠ

se najiskrenejše zahvaljuje mojemu sosedu, znancom, prijateljem, organizacijam, društvom in posameznikom, ki so nam stali ob strani v času njene težke bolezni, nam vsetransko pomagali in nam ob njeni izgubi izrekli sožalje, jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti in zasuli njen grob z vencem cvetjem.

Zaljujoči: mož, otroci in sorodniki.

Ilirska Bistrica, 22. XI. 1967.

OGLAS

Prirejamo tečaj za vse prebivalce bistriških blokov. Tema tečaja: Kako zložim polena okrog stolpnice, da ne pokvarim arhitekture.

Glasilo SNEZNIŠKI RAZGLEDI izhajajo občasno. Izdaja Turistično društvo Ilirska Bistrica. Urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Jože Keuc, člani uredništva: N. Lapajne, D. Kralj, F. Munič in J. Vetrovec. Tisk Kočevski tisk, Kočevje. Cena posamezni številki 1,5 N din. Letna naročnina 18 N din, za inozemstvo 3 dolarje. Tekoči račun za naročnike v domovini pri SDK v Ilirski Bistrici št. 5221-678-59, za inozemstvo devizni tekoči račun pri KB Koper št. 514-620-3204-89. Na položnici je obvezno napisati: Naročnina za Snežniške razglede, Ilirska Bistrica. Rokopisov in slik ne vračamo.